

354 Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyesi tarafından verilen Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 73 ncü maddesinin değiştirilmesine ve Anayasa ya geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu (2/318)

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 73 ncü maddesinin değiştirilmesine ve Anayasaya yeni bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifimiz ve gerekçesi, Anayasanın 155 nci maddesinin öngördüğü sayıda Cumhuriyet Senatosu üyesi ve milletvekili tarafından imzalı olarak ilişikte sunulmuştur.

Gerekli işlemin yapılmasına müsaadenizi saygı ile rica ederiz.

2/318 esas numaralı kanun teklifine imza koyan Cumhuriyet Senatosu üyeleri

Ordu	İstanbul	Adana	Rize
S. Acar	E. Adalı	M. N. Âdemoğlu	O. M. Agun
Cumhurbaşkanınca S. Ü.	İstanbul	Malatya	İstanbul
L. Akadlı	M. Aksoley	N. Akyurt	Ş. Akyürek
Erzurum	Artvin	Sivas	Tokat
O. Alihocagil	F. Alpaslan	Â. Altay	A. Altıntaş
Yozgat	Kars	Uşak	Denizli
S. Artukmaç	S. Atalay	M. F. Atayurt	H. Atmaca
Hatay	Zonguldak	Manisa	Niğde
E. Bahadırılı	T. R. Baltan	D. Barutçuoğlu	K. Bayhan
Ordu	Erzincan	Ankara	Tokat
B. S. Baykal	F. Baysoy	H. O. Bekata	Z. Betil
İçel	Muş	İzmir	Tunceli
L. Bilgen	İ. Bingöl	M. Bozoklar	A. Bora
Konya	Ankara	Gümüşane	Aydın
O. N. Canpolat	T. Cebe	A. Cilâra	A. C. Coşkun
İzmir	Bursa	Kastamonu	Konya
N. Çağatay	İ. S. Çağlayangil	M. Çamlıca	S. Çumralı
Bahkesir	Kayseri	Edirne	Kütahya
N. Demirel	II. Dikeçligil	M. N. Ergeneli	İ. E. Erdinç
Diyarbakır	Sivas	Elâzığ	Aydın
A. Erdoğan	N. Ertürk	C. Ertuğ	H. Goral
Niğde	Isparta	Bolu	İstanbul
II. A. Göktürk	M. Gülcügil	T. Y. Gülez	O. Gümüšoğlu
İstanbul	Konya	Kars	Elâzığ
F. Gündoğan	F. Halıcı	M. Hazer	S. Hazerdağlı
Trabzon	Samsun	Sinop	Bahkesir
Ö. L. Hocaoglu	R. Işitan	N. İnebeyli	C. Inkaya
Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Kayseri	Ankara	Manisa
M. İzmen	II. Kalpaklıoğlu	T. Kapanlı	O. Karaoşmanoğlu

Afyon K.	Maraş	Muğla	Afyon K.
M. K. Karağaçlıoğlu	A. Karaküçük	i. Karaöz	A. Karayigit
Bursa	Burdur	İzmir	İzmir
Ş. Kayalar	F. Kınaytürk	M. Kurlu	O. Kor
Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Ankara	Ordu	Gaziantep
F. Korutürk	Y. Köker	Ş. Köksal	i. T. Kutlar
Bitlis	Van	İzmir	Adana
O. Kürümoğlu	F. Melen	N. Mirkelâmoğlu	M. Y. Mete
Tekirdağ	Urfa	Giresun	Bursa
H. Mumcuoğlu	H. Oral	S. Orhon	C. Ortaç
Çorum	İstanbul	İçel	Malatya
M. Ş. Özçetin	E. Özden	T. Özdoğay	H. Özer
Adana	Sivas	Zonguldak	Samsun
M. Öztekin	II. Öztürk	M. A. Pestilci	R. Rendeci
Sakarya	Balıkesir	Hakkâri	Erzurum
O. Salihoglu	N. Sarlıcalı	N. Seyhan	E. Somunoğlu
Maraş	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Manisa	Gaziantep
II. Soydan	T. Sökmen	O. Süersan	S. Tanyeri
Tekirdağ	Antalya	Çanakkale	Samsun
C. Tarlan	Â. Tekin	Z. Termen	F. Tevetoğlu
Çankırı	Sakarya	Kocaeli	Giresun
G. Titrek	M. Tıglı	I. Tokoğlu	i. Topaloğlu
Bilecik	Manisa	Kayseri	Adıyaman
M. O. Tuğrul	R. Tunakan	S. Turan	M. S. Turanlı
Ağrı	Eskişehir	Ankara	Cumhurbaşkanınca S. Ü.
S. Türkmen	Ö. Ucuzal	M. Ulusoy	S. H. Ürgüplü
Konya	Ankara	Çorum	Ankara
M. Varışlı	M. Vural	S. Yalçuk	i. Yetiş
İstanbul	Bolu	Zonguldak	Trabzon
C. Yıldırım	A. Yılmaztürk	A. D. Yüce	R. Zaloğlu

2/318 Esas numaralı kanun teklifine imza koyan milletvekilleri

Adana	Adana	Adana	Adana
C. Akçalı	M. K. Küçüktepepınar	C. Oral	A. Topaloğlu
Adana	Adıyaman	Adıyaman	Afyon K.
T. Topaloğlu	M. Z. Adıyaman	A. A. Turanlı	M. B. Çerçel
Afyon K.	Afyon K.	Afyon K.	Afyon K.
II. Dinçer	Ş. Güler	II. Hamamcıoğlu	A. İ. Ulubahşi
Afyon K.	Amasya	Ankara	Ankara
K. Uysal	V. Meşhur	O. Alp	K. Ataman
Ankara	Ankara	Ankara	Ankara
O. Ayygün	S. Bosna	A. S. Hiçerimez	M. Mağden
Ankara	Ankara	Ankara	Ankara
Ş. Özdenoğlu	E. Paksüt	O. Soğukpınar	H. T. Toker
Ankara	Ankara	Ankara	Ankara
A. Yalçın	F. N. Yıldırım	Ş. Yıldırım	M. K. Yılmaz
Ankara	Antalya	Antalya	Antalya
C. Yorulmaz	II. Akçalıoğlu	i. Ataöv	S. Çiloğlu

Antalya	Antalya	Artvin	Artvin
<i>R. Eker</i>	<i>H. A. Gülcan</i>	<i>S. O. Avcı</i>	<i>A. N. Budak</i>
Aydın	Aydın	Aydın	Aydın
<i>Y. Menderes</i>	<i>İ. Sezgin</i>	<i>F. Turhangil</i>	<i>M. K. Yılmaz</i>
Balıkesir	Balıkesir	Balıkesir	Balıkesir
<i>S. Z. Altınbaş</i>	<i>İ. Aytaç</i>	<i>M. Ş. Çavdaroğlu</i>	<i>K. Erdem</i>
Balıkesir	Balıkesir	Balıkesir	Bilecik
<i>M. N. Güner</i>	<i>A. İ. Kırmızı</i>	<i>M. N. Sandıkçıoğlu</i>	<i>Ş. Binay</i>
Bilecik	Bingöl	Bingöl	Bitlis
<i>M. Ergül</i>	<i>S. Aydar</i>	<i>M. Bilgin</i>	<i>K. M. Akışık</i>
Bolu	Bolu	Bolu	Burdur
<i>H. İ. Cop</i>	<i>A. Çakmak</i>	<i>M. Ş. Kıyıkıoğlu</i>	<i>A. M. Çiloğlu</i>
Burdur	Burdur	Bursa	Bursa
<i>M. Özbek</i>	<i>N. Yavuzkan</i>	<i>N. Atlı</i>	<i>C. Külâhlı</i>
Bursa	Bursa	Bursa	Bursa
<i>E. Mat</i>	<i>İ. Öktem</i>	<i>K. Önadım</i>	<i>M. Tayyar</i>
Çanakkale	Çanakkale	Çankırı	Çankırı
<i>Z. Gülsen</i>	<i>M. H. Öniir</i>	<i>H. Dağlı</i>	<i>A. Tosyalıoğlu</i>
Çankırı	Çorum	Çorum	Çorum
<i>N. Ç. Yazıcıoğlu</i>	<i>C. Angın</i>	<i>K. Demirer</i>	<i>A. Topçubaşı</i>
Denizli	Denizli	Denizli	Denizli
<i>İ. Açıkalın</i>	<i>F. Avcı</i>	<i>M. E. Durul</i>	<i>A. Uslu</i>
Diyarbakır	Diyarbakır	Edirne	Edirne
<i>A. Ensarioğlu</i>	<i>N. Gönenc</i>	<i>V. Gülkan</i>	<i>M. Harmancıoğlu</i>
Edirne	Elâzığ	Elâzığ	Erzincan
<i>C. Sayın</i>	<i>H. Hanağası</i>	<i>A. R. Septioğlu</i>	<i>H. Çetinkaya</i>
Erzincan	Erzurum	Erzurum	Erzurum
<i>S. Perinçek</i>	<i>R. Cinişli</i>	<i>R. Danışman</i>	<i>S. Erverdi</i>
Erzurum	Erzurum	Eskişehir	Eskişehir
<i>N. Gacıroğlu</i>	<i>F. Taşkesenlioğlu</i>	<i>M. İ. Anı</i>	<i>Ş. Asbuzoğlu</i>
Eskişehir	Eskişehir	Eskişehir	Gaziantep
<i>B. S. Karacaşehir</i>	<i>O. Oğuz</i>	<i>S. Öztürk</i>	<i>Ş. Çolakoğlu</i>
Gaziantep	Gaziantep	Giresun	Giresun
<i>A. İ. Göğüş</i>	<i>E. Ocak</i>	<i>M. K. Çilesiz</i>	<i>N. Erkmen</i>
Giresun	Giresun	Giresun	Gümüşane
<i>H. İpek</i>	<i>A. İzmen</i>	<i>M. E. Turgutalp</i>	<i>N. Özdemir</i>
Hakkâri	Hatay	Hatay	Isparta
<i>A. Zeydan</i>	<i>M. S. Reşa</i>	<i>A. Yılmaz</i>	<i>A. İ. Balım</i>
İçel	İçel	İçel	İçel
<i>M. Arıkan</i>	<i>C. Kargılı</i>	<i>T. Özgüner</i>	<i>H. Türkmen</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul	İstanbul
<i>S. Bilgiç</i>	<i>T. Erer</i>	<i>O. Eyüboğlu</i>	<i>O. C. Fersoy</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul	İstanbul
<i>H. Güngör</i>	<i>M. F. Güngör</i>	<i>Sezai Orkunt</i>	<i>H. Özdemir</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul	İstanbul
<i>M. K. Özeke</i>	<i>N. İ. Tokgöz</i>	<i>H. Türkay</i>	<i>N. Uğur</i>
İstanbul	İzmir	İzmir	İzmir
<i>R. Ülker</i>	<i>M. Akan</i>	<i>M. H. Çakar</i>	<i>M. Daldal</i>

Izmir	Izmir	Izmir	Izmir
A. N. Erdem	i. Gürsan	T. Orhon	Ş. Osma
Izmir	Izmir	Izmir	Kars
A. Özdemir	O. D. Sorguç	A. N. Üner	L. Aküzüm
Kars	Kars	Kars	Kars
İ. H. Alaca	T. Artaç	M. Doğan	K. Güven
Kars	Kars	Kars	Kastamonu
V. Koçulu	K. Okyay	O. Yeltekin	O. Deniz
Kastamonu	Kastamonu	Kayseri	Kayseri
M. Topçular	H. Tosyalı	M. Ş. Doğan	V. A. Özkan
Kayseri	Kayseri	Kırklareli	Kırklareli
E. Turgut	M. Türkmenoğlu	B. Arda	M. Atagün
Kırşehir	Kırşehir	Kocaeli	Konya
C. Eroğlu	M. K. Güneş	S. Yahşi	M. K. İmer
Konya	Konya	Konya	Konya
S. Koçaş	B. Müderrisoğlu	Ö. Ölçmen	T. Y. Öztuna
Konya	Konya	Kütahya	Kütahya
V. Tanır	M. Üstündağ	F. Azmioğlu	A. Erbek
Kütahya	Malatya	Malatya	Manisa
İ. Ersoy	H. Gökçe	A. Karaaslan	S. Çağlar
Manisa	Manisa	Maraş	Maraş
M. O. Davut	C. S. Gümüşpala	M. N. Çuhadar	A. İmamoğlu
Maraş	Maraş	Mardin	Mardin
V. Kadioğlu	M. Z. Kürsad	S. Güneştan	A. Kermooğlu
Mardin	Muşla	Muşla	Muş
A. Türk	A. Buldanlı	İ. Oktay	K. Emre
Muş	Nevşehir	Nevşehir	Niğde
N. Neftçi	S. Hakkı Esatoğlu	E. Kıralhoğlu	II. Avni Kavurmacoğlu
Niğde	Ordu	Ordu	Ordu
M. Ocakcioğlu	A. Bodur	F. Güley	A. Topaloğlu
Ordu	Rize	Rize	Sakarya
O. Vural	II. Basri Albayrak	S. Zeki Köseoğlu	Nuri Bayar
Sakarya	Sakarya	Sakarya	Samsun
Y. Bir	G. Hun	M. Vedat Önsal	Y. Akal
Samsun	Samsun	Samsun	Samsun
M. Boyar	K. Evliyaoglu	N. Kale	İ. Kılıç
Samsun	Samsun	Samsun	Samsun
D. Kitaplı	H. Özalp	B. Uzunoglu	İ. Yalçınmer
Siirt	Sinop	Sinop	Sivas
M. Nebil Oktay	II. Biçer	T. Fikret Övet	Ahmet Durakoğlu
Sivas	Sivas	Sivas	Sivas
T. Koraltan	Y. Ziya Önder	M. Kemal Palaoğlu	M. Timisi
Tokat	Tokat	Tokat	Tokat
İ. Hilmi Balcı	İ. Hakkı Birler	O. Hacıbaloglu	M. Kazova
Tokat	Trabzon	Trabzon	Trabzon
R. Önder	M. Arslantürk	S. Güven	C. Küçük
Trabzon	Trabzon	Tunceli	Urfa
M. Ali Oksal	A. Şener	II. Yenipınar	M. Aksoy
Urfa	Urfa	Urfa	Uşak
N. Cevheri	B. Karakeçili	V. Melik	O. Dengiz
M. Meclisi	(S. Sayısı : 116)		

Van
F. Türkoğlu

Yozgat
A. Baştürk
Zonguldak
C. Karakaş

Zonguldak
H. Baytürk
Zonguldak
K. Nedimoğlu

Zonguldak
B. Ecevit

GEREKÇE

Bilindiği gibi, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının kurduğu Türkiye Büyük Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ile Millet Meclisinden meydana gelmiştir. Millet Meclisinin seçim süresi dört yıl, Cumhuriyet Senatosunun seçim süresi ise altı yıl olarak düzenlenmiş bulunmaktadır.

Cumhuriyet Senatosu üyelerinin üçte birinin her iki yılda bir yenilenmesi, keza boşalan milletvekilleri için iki yılda bir seçim yapılması Anayasada hükme bağlanmıştır. Ara seçimlerinin yenileme seçimleriyle bir arada yapılacağına ve genel seçimlere bir yıl kala ara seçimi yapılmayacağına dair Anayasanın 74 ncu maddesi hükmü de göstermektedir ki, Anayasa koyucusu Türkiye'de her yıl değil, iki yılda bir seçim yapılmasını öngörmüştür.

1961 Anayasası halk oyu tarafından kabul edildikten sonra ilk genel seçimler Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu için Ekim ayında yapılmış bulunuyordu. Yukarıda belirtilen Anayasa hükümleri bakımından, Cumhuriyet Senatosunun üçte bir ilk yenileme seçiminin 1963 te yapılması söz konusu idi. Ancak; Cumhuriyet Senatosu seçimleriyle ilgili Kanunun seçimlerin Haziran ayında yapılmasına dair hükmüne dayanılarak, Cumhuriyet Senatosunun ilk yenileme seçimleri 1964 Haziranında yapılmış ve böylece memleketimizde her yıl seçim yapılması gibi bir sonuç doğmuştur.

Millet Meclisi Genel Seçimleri, yenileme ve ara seçimleri, mahallî idareler seçimleri gibi sebeplerle her yıl gerek siyasi partiler gerekse Yüksek Seçim Kurulu ve seçim kurulları ile Hükümetçe pek çok iş saati harcanmakta, ayrıca Hazineye büyük ölçüde külfet yüklenmektedir. Diğer taraftan, siyasi iktidarı doğrudan doğruya tâyin etmeyen ve sadece seçmen eğilimlerini gösterme bakımından fayda sağlanması umulan seçimlerde yıldan yıla seçmen vatandaşta ilgi azalması işaretleri de görülmeye başlamıştır. Millet iradesine dayanan Parlömanter demokrasilerde iktidar ve muhalefet olarak siyasi güçlerin meşruiyet temellerinde seçime katılma oranının düşüklüğü yönünden bir zayıf meydana gelmesi şüphesiz caiz görülemez.

Bundan başka, seçim külfeti ve masrafları da; sınırlı imkânlarla hızlı bir kalkınma çabası içinde olan memleketimiz için öncemsiz bir konu sayılamaz.

Bu sebeplerle, Türkiye'de 1964 ten bu yana doğmuş olan fiilî durumu Anayasa esprisine uygun bir şekilde düzeltmek, başka bir deyimle, seçimlerin her yıl değil, iki yılda bir yapılmasını sağlayıcı hukukî esasları meydana getirmek gerekli görülmüştür. Bu husus, siyasi partiler tarafından 1969 genel seçimleri münasebetiyle yayımlanan seçim beyannamelerinde ve yapılan resmî konuşmalarda da açıkça ifade edilmiştir.

İlişik kanun teklifi ile Anayasanın 73 ncu maddesinin 3 ncu fıkrasında yapılan değişiklik, Cumhuriyet Senatosu yenileme seçimleriyle milletvekili genel seçimi arasında bir bağlantı kurmakta ve halen bozulmuş bulunan seçim takvimini düzeltmeye elverişli hukukî bir esas getirmektedir. Böylece yenileme seçimleri ya milletvekili genel seçimleriyle bir arada olacak veya genel seçimlerin yapılmasından sonra gelen ikinci yılda ve Seçim Kanununun belli ettiği tarihte yapılacaktır.

Bu bakımdan, Anayasanın 74 ncu maddesinde öngörülen sebeple milletvekili seçiminin geriye bırakılması, yahut 69 ve 108 nci maddelerinde belirtildiği üzere milletvekili seçimlerinin öne alınması hallerinde de her yıl seçim yapma zarureti artık doğmayacaktır.

Kanun teklifinin 2 nci maddesi, 73 ncu maddedeki değişiklik sebebiyle, 7 Haziran 1970 tarihinde yapılması gereken Cumhuriyet Senatosu yenileme seçimlerinin de ertelendiğini açık hükme bağlamış bulunmaktadır.

Cumhuriyet Senatosunun üçte bir üyesinin yenilenmesiyle ilgili böyle bir erteleme, 1964 uygulamasıyla meydana gelen ve gerçekte Anayasa esprisine aykırı olan her yıl seçim yapılmasının sakıncalarını giderici hukukî tedbir niteliğindedir. Böylece Cumhuriyet Senatosunun bundan sonraki yenileme seçimleri de milletvekili seçimlerine bağlı olarak ve her yıl seçim yapılması gibi sakıncalı bir duruma tekrar düşülmeksizin ileriye doğru düzenlenmiş olmaktadır.

Anayasa Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Anayasa Komisyonu
Esas No. : 2//318
Karar No. : 8

9 . 4 . 1970

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Büyük Millet Meclisinin (354) üyesi tarafından verilen Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 73 ncu maddesinin değiştirilmesine ve Anayasaya geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifinin Başkanlığınızca Komisyonumuza tevdi edilmesi üzerine sözü geçen teklifin Anayasanın 155 nci maddesinde yer alan esaslara uygun olduğu anlaşılmakla gündeme alınıp, tetkik ve müzakere olundu :

Teklifin gerekçesinde belirtilen görüşler ve memleketimizde her yıl seçim yapılmasından doğan sakıncalar vârit görüldüğünden, Cumhuriyet Senatosu üyeliği yenileme seçimleriyle Millet Meclisi seçimleri arasında bağlantı kurmaya ve her yıl seçim yapılmasından doğan çeşitli sakıncaları gidermeye elverişli hukukî esasları getirdiği anlaşılan Anayasa değişikliği teklifi, Komisyonumuzca da prensip bakımından yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçildi.

Anayasanın 73 ncu maddesinin 3 ncu fıkrasının değiştirilmesini öngören kanun teklifinin birinci maddesindeki hükümlerin, 1964 yılından beri Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi seçimleri arasındaki bağlantıyı kesmiş olan uygulamaya son verici ve bu uygulamayı düzeltici nitelikte olduğu anlaşılmış ve fakat düzeltme tam olarak sağlandıktan sonra ileriki yıllarda Millet Meclisi seçimlerinin öne alınması veya geri bırakılması hallerinde her yıl seçim yapılması ihtimalini kesinlikle bertaraf etmemesi vârit görülmüş olduğundan, değişiklik teklifinin ihtiva ettiği yeni üçüncü fıkradan sonra söz konusu ihtimali de giderecek bir vuzuh sağlamak amacıyla ayrı bir fıkra eklenmesi uygun görüldü.

Görüşmeler sırasında birbirini tamamlayıcı üstikamette yapılan tekliflere ve ileri sürülen mütalâalara uygun bir tarzda ve üçüncü fıkradan sonra metinde yer alacak dördüncü fıkrayı hazırlamak üzere bir Alt Komisyon teşkili cihetine gidildi. Üç kişiden müteşekkil Alt Komisyonun hazırladığı yeni fıkra üzerinde yapılan görüşmelerle, hazırlanan fıkra metninin Komisyonunda beliren görüşe ve birbirine muvazî olarak yapılmış tekliflere uygun olduğu anlaşıldığından, oylamaya geçildi ve fıkra kabul edildi.

Teklifin birinci maddesi Alt Komisyonun hazırladığı fıkra da dâhil olarak tekrar oya konuldu ve kabul edildi.

Teklifin ikinci maddesinin müzakeresinde, geçici onbirinci maddenin faydası konusu tartışıldı. Anayasanın 73 ncu maddesinin değiştirilmesini sağlayan kanunun yürürlüğe girmesi halinde 7 Haziran 1970 Senato yenileme seçimlerinin ertelenmesi gerekeceği, zira Millet Meclisi genel seçimleri 12 Ekim 1969 da yapılmış olduğuna göre, 73 ncu maddenin değişik üçüncü fıkrası muvacehesinde Cumhuriyet Senatosunun yenileme seçiminin Millet Meclisi genel seçimlerini takibedecek ikinci yılda yapılmasının gerekeceği belirtildi. Ancak; yapılan değişikliğin şümulü ve mevcut seçim mevzuatına göre yenileme seçimleri için kabul edilmiş (Seçimlerin başlangıç tarihinin) şu anda geride kalmış olması bakımından, her hangi bir tereddüde meydan vermemek için, Anayasanın 73 ncu

maddesinin değişikliği ile birlikte geçici bir madde teklifinde fayda ve isabet olduğu görüşünde birleşildi.

Bu arada, Cumhuriyet Senatosu yeliği seçimi ile ilgili 304 sayılı Kanun gereğince başlamış olan seçim ile ilgili faaliyetlerin durdurulması ve gerek Yüksek Seçim Kurulu tarafından, gerekse il ve ile seçim kurulları ile siyasi partiler tarafından sebepsiz yere mesai sarf edilmemesi ve masraf yapılmaması için geçici maddenin, 73 nc madde değişikliği ile birlikte kabulünde munzam fayda mtala olundu.

Anayasanın 155 nci maddesine göre ivedilikle müzakeresi kabil olmıyan Anayasa tadil teklifi, seğimlerle ilgili bulunduğundan, ancak öncelikle müzakeresinin mümkün olacağını mtala eden Komisyonumuz, işbu kanun teklifinin öncelikle ve bütün işlerden evvel ele alınıp, müzakeresini sağlamak üzere Meclis Başkanlığı ve Genel Kurulda gerekli teşebbüslerin Komisyon Başkanlığına yapılmasını kabul etmiştir. Tartışmasız kabul edilen 3 nc maddeden sonra teklifin tümü oya konu ve kabul edildi.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere işbu rapor Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Anayasa Komisyonu Başkanı	Szc	Ankara	Balıkesir
anakkale	Adana	<i>E. Paksüt</i>	C. Bilgehan
<i>K. Bağcıoğlu</i>	<i>C. Akal</i>		İnzada bulunamadı
Denizli	Hatay	İstanbul	İzmir
<i>F. Avcı</i>	<i>T. Kseoğlu</i>	<i>R. lker</i>	Muhalifim, muhalefet şerhim eklidir.
			<i>ř. Akkan</i>
Muş	Ordu	Tokat	Yozgat
<i>N. Nefti</i>	Muhalefet şerhim eklidir.	<i>O. Hacıbaloğlu</i>	Anayasanın 74 nc maddeninde tadili gerekir
	<i>C. Ekinci</i>		Sz hakkım mahfuzdur.
			<i>İ. H. Akdoğun</i>
	Kırşehir	Kars	
	C. Eroğlu	Anayasanın 74 nc maddesinin de tadili bu halde lzımdır.	
	İnzada bulunamadı.	<i>İ. H. Alaca</i>	

MUHALEFET şERHİ

Anayasanın 69 nc maddesi Millet Meclisi seçim dönemi süresini, 73 nc maddesi de C. Senatosu yeliğinin süresini tesbit etmekte; 74 nc maddesi ise T. B. M. M. seçimlerinin hangi ahvalde geriye bırakılabileceğini yani bu srelerin hangi şartla uzatılabileceğini aıkca ifade etmiştir.

73 nc maddede yapılmak istenilen değişiklik teklifi, neticeten Cumhuriyet Senatosu yenileme seçimlerinin her üç grupta 16 şar ay geri bırakılması, başka deyimle yasanın tâyin ettiği srelerin uzatılması neticesine müncer olmakta, bu sonuç ise kanaatimce 74 nc maddenin sarahatine aykırı düşmektedir.

Tadil teklifinin gerekçesine katılmakla beraber 74 nc maddeye aykırı grdğim ve 74 nc maddenin de bu meyanda ele alınıp lüzumlu metin ahenginin kurulması inancında bulunduğum için teklife bu açıdan muhalifim.

9 . 4 . 1970
Ordu Milletvekili
Cengiz Ekinci

KANUN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 73 ncü maddesinin değiştirilmesine ve Anayasaya geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 73 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«d) Cumhuriyet Senatosu Üyeliğinin süresi.

Madde 73. — Cumhuriyet Senatosu Üyeliğinin süresi altı yıldır. Süresi biten üyeler yeniden seçilebilir.

Cumhuriyet Senatosunun genel oyla ve Cumhurbaşkanınca seçilen üyelerinin üçte biri her iki yılda bir yenilenir.

Millet Meclisi genel seçimlerinin yapılacağı yıla raslıyan yenileme seçimleri, Millet Meclisi genel seçimleriyle birlikte ve raslamıyanları ise, genel seçimlerden sonra gelen ikinci yılda, genel seçimler için kanunun belirttiği ayda yapılır.

Cumhurbaşkanınca seçilen üyelerin süresi biter veya bu üyeliklerde her hangi bir sebeple boşalma olursa, Cumhurbaşkanı, bir ay içinde yeni üyeleri seçer.

Boşalan bir üyeliğe seçilen kimse, yerine seçildiği üyenin süresini tamamlar.»

MADDE 2. — Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına 11 nci geçici madde olarak aşağıdaki madde eklenmiştir :

«Yenileme seçiminin geriye bırakılması.

GEÇİCİ MADDE 11. — 7 Haziran 1970 tarihinde yapılması gereken Cumhuriyet Senatosu yenileme seçimleri, Anayasanın 73 ncü maddesinde yapılan değişiklik sebebiyle geriye bırakılmıştır.»

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

ANAYASA KOMİSYONU DEĞİŞTİRİŞİ

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 73 ncü maddesinin değiştirilmesine ve Anayasaya geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 73 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«d) Cumhuriyet Senatosu üyeliğinin süresi.

Madde 73. — Cumhuriyet Senatosu üyeliğinin süresi altı yıldır. Süresi biten üyeler yeniden seçilebilir.

Cumhuriyet Senatosunun genel oyla ve Cumhurbaşkanınca seçilen üyelerin üçte biri her iki yılda bir yenilenir.

Millet Meclisi genel seçimlerinin yapılacağı yıla raslıyan yenileme seçimleri, Millet Meclisi genel seçimleriyle birlikte ve raslamıyanları ise, genel seçimlerden sonra gelen ikinci yılda, genel seçimler için kanunun belirttiği ayda yapılır.

74 ncü maddeye göre seçimlerin geriye bırakılması yahut 69 ncu veya 108 nci maddeye göre seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi hallerinde, Cumhuriyet Senatosunun yenileme seçimleri de Millet Meclisi seçimleriyle birlikte yapılmak üzere geriye bırakılmış veya öne alınmış olur. Bundan sonraki Cumhuriyet Senatosu yenileme seçimleri 3 ncü fıkra hükümlerine göre yapılır.

Cumhurbaşkanınca seçilen üyelerin süresi biter veya bu üyeliklerde her hangi bir sebeple boşalma olursa, Cumhurbaşkanı, bir ay içinde yeni üyeleri seçer.

Boşalan bir üyeliğe seçilen kimse, yerine seçildiği üyenin süresini tamamlar.»

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 ncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.